

Tyresö kommun
kommunkansliet
Eva Nilsson
Kommunjurist
08-5782 9241
eva.m.nilsson@tyresö.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-11-16

1

Diarienummer:
2015/KS 0199-005

Kommunstyrelsen

Uppföljning av stödet till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner

Förslag till beslut

1. Rapporten noteras.
2. Ansökan om föreningsbidrag för år 2016 till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö Tyresö (BOJ-NVT) avslås.
3. Kommunen kontaktar BOJ Sverige som undersöker möjligheterna huruvida en annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten.
4. Kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ Sverige (besluts punkt 3). Stöd kan ske i samarbete med övriga kommuner om det anses lämpligt.

Bo Renman
Kommundirektör

Ulrika Westberg Josephson
Chef för kommunkansliet

Sammanfattning

I Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner finns sedan 1994 en för kommunerna gemensam Brottsofferjour (BOJ-NVT) organiserad under BOJ Sverige. Kommunerna har anlitat en konsult för en fördjupad utvärdering av föreningen. Rapporten föreslås noteras.

Brottsofferjouren avlastar kommunerna när det gäller vuxna brottsoffer och deras anhöriga, eftersom denna uppgift annars faller på socialnämnen (5 kap. 11 § 1 socialtjänstlagen). Stöd till unga brottsoffer finns i samtliga tre kommuner inom socialförvaltningen.

De tre kommunerna har sedan starten gett ett årligt föreningsstöd, baserat på kommuninvånarantal. Den sammanlagda bidragssumman från samtliga tre kommuner för år 2015 är strax över 700 000 kr.

Av rapporten framgår att konsulten aktivt motarbetats av ledningen för BOJ NVT, och har därför inte kunnat genomföra en ordentlig genomlysning av organisationen. Tillförlitligheten i den tillhandahållna informationen är begränsad vad det gäller siffror angående bidrag per år, bidrag per invånare, antal nedlagda timmar ideellt arbete, antal stödda brottsoffer med mera. Olika siffror förekommer i olika källor och har inte tillåtits granskas. Vidare saknas uppgifter på antalet hjälpta brottsoffer uppdelade på de olika kommunerna.

Samtliga medverkande kommuner kommer att föreslå avslag på ansökan om verksamhetsstöd för år 2016 till BOJ-NVT, eftersom det inte går att dra några slutsatser om såväl omfattning som kvaliteten i verksamheten. Kommunerna föreslås också skicka en förfrågan till BOJ Sverige för att undersöka huruvida någon annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten. Det finns andra närliggande föreningar i BOJ Södra Stockholm, BOJ Stockholm-Gotland och BOJ Haninge-Nynäshamn.

För att få fram en bra lösning på sikt bör varje kommun med beaktande av BOJ Sveriges svar, bestämma hur det framtida brottsofferstödet för vuxna bör organiseras. I Tyresö kommun föreslås en beslutspunkt att kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ.

Beskrivning av ärendet

Stöd till brottsoffer och brottsofferjouren

Till socialnämnsens uppgifter hör, enligt 5 kap. 11 § 1 socialtjänstlagen att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner finns sedan år 1994 en för kommunerna gemensam lokal brottsofferjour (BOJ-NVT) organiserad under riksorganisationen Brottsofferjouren. Brottsofferjouren är en ideell organisation, som till organisationen har knutit ett antal ideellt arbetande personer som fungerar som brottsofferstöd och vittnesstöd. Andra lokala BOJ-föreningar i närområdet är BOJ Södra Stockholm, BOJ Stockholm-Gotland och BOJ Haninge-Nynäshamn. Brottsofferjouren centralt tillhandahåller utbildningar och utbildningsmaterial till alla stödpersoner (brottsofferstödjare och vittnesstöd) som knyts till de lokala föreningarna.

Lokalföreningen BOJ NVT har ett tjugotal utbildande frivilliga stödpersoner samt 130 medlemmar. Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner har sedan BOJ NVT startade 1994 årligen lämnat föreningsstöd till organisationen, baserat på kommuninvånarantal. Nacka och Tyresö kommuner har de senaste åren lämnat bidrag med fyra kr per kommuninvånare och Värmdö kommun något mindre. Den sammanlagda bidragssumman från samtliga tre kommuner för år 2015 är strax över 700 000 kr - 377 692 kr från Nacka kommun, 181 600 kr från Tyresö kommun och 141 145 kr från Värmdö kommun. I Nacka och Värmdö kommuner beviljas föreningsbidraget av socialnämnen, medan i Tyresö kommun hanteras bidragsansökan från BOJ NVT inom kommunstyrelsen. Kommunernas föreningsbidrag används huvudsakligen till den anställda verksamhetschefens lön samt hyra för en lokal i Nacka

Utvärderingen

Nacka, Värmdö och Tyresö beslutande under 2015 att göra en fördjupad utvärdering av BOJ NVT, som ett led i att följa upp hur föreningsbidraget kommer till nytta. I Tyresö kommun har dessutom kommunstyrelsen givit ett sådant uppdrag till kommundirektören i samband med beslut om 2015 års

bidrag. Nacka kommun har upphandlat en konsult, Sonny Östberg, för den fördjupade utvärderingen Samtliga tre kommuner medverkar.

Konsulten har nu sammanställt rapporten, som bifogas ärendet. Av rapporten framgår att konsulten aktivt motarbetats av ledningen för BOJ NVT, och har därför inte kunnat genomföra en ordentlig genomlysning av organisationen. Detta trots att samtliga tre kommuner i en skrivelse till föreningen uppmanat föreningen att samarbeta med konsulten. Konsulten har bland annat förhindrats av verksamhetschefen att ta kontakt med stödpersoner och stödsökande. Konsulten har heller inte fått kontaktuppgifter till de som sitter i styrelsen för BOJ-NVT för att kunna intervjua dessa personer. Styrelserepresentanterna borde ha rapporterat till BOJ:s riksorganisation enligt riksorganisationens regler, men detta har inte gjorts. Tillförlitligheten i den tillhandahållna informationen är begränsad vad det gäller siffror angående bidrag per år, bidrag per invånare, antal nedlagda timmar ideellt arbete, antal stödda brottsoffer med mera. Olika siffror förekommer i olika källor och har inte tillåtits granskas. Vidare saknas uppgifter på antalet hjälpta brottsoffer uppdelade på de olika kommunerna.

Det är därför sammantaget svårt att dra några slutsatser om såväl omfattning som kvaliteten i verksamheten. Kommunerna har dock inte nåtts av några klagomål från av BOJ-NVT hjälpta brottsoffer. Polisensbrottsoffersamordnare i Nacka och Nacka tingsrätts vittnessamordnare uppger sig vara nöjd med verksamheten enligt konsultrapporten.

Kommunens stöd till brottsutsatta

Till socialnämns uppgifter hör att ge stöd och hjälp till brottsoffer. Samtliga tre medverkande kommuner har valt att ge stöd till unga brottsoffer i kommunens regi. Detta stöd fungerar bra enligt kommunens tjänstemän, och är inte alltför omfattande. Om så behövs följer kommunens tjänstemän med på rättegångar och dylikt.

Kommunerna har också i egen regi stöd till våldsutsatta i nära relationer. Eftersom BOJ-NVT:s verksamhet mestadels rör vuxna brottsutsatta, så dubblas i något mån kommunernas stöd när det gäller våld i nära relationer samt det stöd som BOJ-NVT erbjuder. Det finns också andra organisationer

som kan ge stöd, exempelvis mans- eller kvinnojourer. Av BOJ-NVT:s verksamhetsberättelse framgår att frågor om kvinnovåld är en viktig del av verksamheten. De kommundienstemän som jobbar med våld i nära relationer har dock inget eller mycket lite samarbete med BOJ-NVT i dessa frågor. Det går således inte att dra några säkra slutsatser om huruvida BOJ-NVT är aktiv när det gäller att stötta brottsoffer som utsatts för våld i nära relationer och i så fall på vilket sätt, då uppgifter om detta saknas.

Vittnesstödet

Viktigt att notera är att stödpersonerna i BOJ-NVT dels har stöd till brottsoffer, dels stöd till vittnen. Stöd till brottsoffer är en kommunal angelägenhet på grund av hur det står i socialtjänstlagen. Däremot är stöd till vittnen en statlig angelägenhet, och föreningen får i viss mån bidrag från statliga brottsoffermyndigheten till detta. På Nacka tingsrätt finns också en vittnessamordnare. Eftersom kommunerna är den ojämförligt största bidragsgivaren, är det viktigt att särskilja brottsofferstödet från vittnesstödet. Det kan ifrågasättas om kommunerna ska betala för statliga angelägenheter.

Av konsultens rapport framgår att tingsrättens vittnessamordnare samt polisens brottsoffersamordnare är nöjda med BOJ-NVT:s arbete. I polisens fall verkar det handla om att verksamheten avlastar polisens arbete med att stötta brottsoffer. Även här – liksom för vittnessamordnare- kan skärningen mellan kommunens uppgifter och statens uppgifter behöva analyseras närmare.

Samverkansavtal med polisen

Sedan 2014 har Tyresö, Nacka och Värmdö kommun ett samverkansavtal med polisen kring brott med syftet att, mot den lokala problembilden, gemensamt stärka och utveckla den verksamhet som berör parternas ansvarsområde och därmed samordna resurser genom effektiviserade och enhetliga samverkansstrukturer.

Målet med samverkan är minskad brottslighet och ökad trygghet i lokalsamhället. Utifrån den lokala problembilden har parterna fastställt sex stycken prioriterade samverkansområden; Ungdomar, Brottsoffer, Trafik, Inbrott i bostad, Krog och Organiserad brottslighet.

Kommunerna är således redan idag aktiva på att samverka med polisen. Brottsförebyggande arbete är en viktig uppgift för kommunerna, och mycket görs redan idag som delvis avlastar polisen, även om samarbetet givetvis är till nytta även för kommunerna.

Ansökan om föreningsbidrag från BOJ-NVT

En ny ansökan om föreningsbidrag till BOJ-NVT har inkommit i oktober 2015. Av ansökan framgår inte föreningen planerar någon förändring avseende verksamhetschef och styrelseordförande.

Då rapporten visar på omfattande svårigheter att granska samt kvalitetssäkra verksamheten på grund av verksamhetschefens och styrelseordförandes brist på vilja till öppenhet och transparens kommer samtliga tre kommuner (Nacka, Värmdö och Tyresö) föreslå avslag på 2016 års ansökan

Kan någon annan lokal BOJ-förening ta över verksamheten?

Om kommunerna inte ska lämna föreningsstöd till BOJ-NVT återstår frågan om det är möjligt att någon eller några närliggande lokala BOJ-föreningar kan ta över verksamheten. Det kan tänkas att brottsofferstödet i de tre kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö inte gemensamt flyttas över till samma förening utan fler föreningar kan bli aktuella. För Tyresö kommuns del är ju exempelvis Farsta förening mer närliggande än för de andra kommunerna.

BOJ Sverige har fått en förfrågan från konsulten hur en sådan övergång skulle kunna ske. Enligt BOJ Sverige ska en förfrågan om en sådan övergång riktas från kommunen till BOJ Sverige som i sin tur undersöker möjligheterna till en sådan övergång. I tjänsteskrivelsen förslås att kommunstyrelsen beslutar om att skicka in en förfrågan om övertagande till BOJ Sverige. Detsamma gör de övriga två kommunerna.

Uppdrag till kommundirektören

För att få fram en bra lösning på sikt bör varje kommun med beaktande av BOJ Sveriges svar, bestämma hur det framtida brottsofferstödet bör organiseras.

Det kan finnas fördelar med att brottsofferstödet ligger hos en oberoende organisation, jämfört med om kommunen "tar hem" stödet. För många

kommuninvånare kan det kännas bättre att vända sig till en oberoende organisation utanför myndighetssfären, jämfört med att vända sig till socialförvaltningen. Framförallt gäller det för personer som aldrig tidigare haft kontakt med socialförvaltningen.

Kommunkansliet föreslår i tjänsteskrivelsen att kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ Sverige Stöd kan ske i samarbete med övriga kommuner om det anses lämpligt.

